

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 4 maj 1945 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i 7, 10 och 11 kap. vattenlagen.

Genom en den 9 mars 1945 dagtecknad proposition, nr 226, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g om ändring i 7, 10 och 11 kap. vattenlagen.

Härigenom förordnas, att 7 kap. 22 och 41 §§, 10 kap. 33, 68 och 74 §§ samt 11 kap. 17 § 42 vattenlagen¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

7 KAP.

22 §.

Med avseende — — — nu sagts.

Med båtnad — — — nämnda djup.

Till båtnad av marks torrläggning skall ock hänföras förmån av förbättrade betingelser för marks brukning eller användning för annat ändamål; och skall därvid båtnad i avseende å marks brukning anses som jordförbättring.

Ej må — — — eljest förändras.

41 §.

Å företag — — — motsvarande tillämpning.

Visas efter det vattenavledningsföretag blivit utfört, att därigenom vinnes stadigvarande minskning i kostnaderna för flottningen i allmän flottled eller för flottledens underhåll, må de flottande på talan av deltagarna förpliktas att erlægga högst så stor del av det belopp, vartill kostnadsminskningen kan skattas, som svarar mot förhållandet mellan å ena sidan företagets anläggningskostnad och å den andra den beräknade båtnaden därav för mark, som beröres av företaget; och skall flottledens bidrag av de flottande betalas i den ordning, som finnes stadgad beträffande allmän flottleds anläggningskostnad. Å oguldet kapitalbelopp skall gäldas ränta efter den räntefot, som fin-

¹ Senaste lydelse av 7 kap. 22 och 41 §§ se SFS 1920: 459, av 10 kap. 33, 68 och 74 §§ se SFS 1941: 614 samt av 11 kap. 17 § se SFS 1944: 87.

nes skälig. För bidrag, som nu nämnts, förvärfvas ej delaktighet i företaget, och vare förty de flottande ej skyldiga att taga del i framtida kostnad för detta.

10 KAP.

33 §.

Förordnande, som — — — ersättning därför.

Vad i 2 § stadgas om ställande av säkerhet för förrättningskostnaden äge tillämpning jämväl i fråga om förordnande enligt denna §.

Beträffande företag, som avser torrläggning av mark, äger Konungen förordna, att ansökan, som i första stycket sägs, skall ingivas till annan myndighet än Konungens befallningshavande.

68 §.

Har i — — — angående företaget.

Har fiskeritjänsteman enligt 43 § förordnats att avgiva yttrande angående företaget, skall avskrift av förslaget till utlåtande utan dröjsmål översändas till honom, såframt han haft något att erinra med anledning av företaget.

I fråga — — — till fisketillsynsmyndigheten.

74 §.

Avskrift av — — — nämnda ställen.

I andra — — — avskrift därav.

Har fiskeritjänsteman enligt 43 § förordnats att avgiva yttrande angående företaget, skall avskrift av utlåtandet eller ock meddelande jämte underrättelse, som i första stycket sägs, inom samma tid översändas till honom, såframt han haft något att erinra med anledning av företaget.

I fråga om företag enligt 8 kap. skall avskrift av utlåtandet eller meddelande jämte underrättelse, som i första stycket sägs, översändas till fisketillsynsmyndigheten.

11 KAP.

17 §.

42. talan jämlikt 7 kap. 29 § om skyldighet för ägare av mark att deltaga i kostnaden för diknings-, vattenavlednings- eller invallningsföretag eller om sådan jämkning av bidragsskyldigheten, som i nämnda lagrum omförmäles, så ock talan jämlikt 7 kap. 41 § andra stycket om bidrag med anledning av båtnad, som genom vattenavledning eller invallning tillskyndas allmän flottled;

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1945.

I fråga om ärende, däri utlåtande av synemän eller utslag av vattendomstol meddelats före nya lagens ikraftträdande, skall 7 kap. 22 § nya lagen ej äga tillämpning.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 18 september 1942 tillkallade statsrådet Domö samma dag sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag angående den statsunderstödda torrläggningssamheten jämte därmed sammanhängande frågor. De sakkunniga, som antagit benämningen 1942 års torrläggningssakkunniga, ha i betänkande den 28 november 1944 (SOU 1944: 56) framlagt bland annat förslag till lag om ändring i vissa delar av vattenlagen.

Förslaget avser införande av sådana ändrade grunder för bedömande av båtnaden av marks torrläggning för jordbruksdrift att hänsyn komme att tagas även till förbättrade brukningsförhållanden, skyldighet för flottande att i vissa fall bidra till kostnad för torrläggningsföretag, ändrat förfarande i vissa fall vid förordnande av förrättningsman enligt 10 kap. 32 § vattenlagen och förbättrat tillgodoseende av fiskets intressen vid planläggande av torrläggningsföretag.

Över de sakkunnigas betänkande ha yttranden avgivits av ett flertal myndigheter och sammanslutningar. För innehållet i de avgivna yttrandena, såvitt nu är i fråga, hänvisas till s. 11, 12, 17, 18, 20, 21 och 23 i propositionen.

1. Grunderna för bedömande av båtnad av marks torrläggning för jordbruksdrift.

Gällande bestämmelser.

I 7 kap. vattenlagen meddelas bestämmelser om torrläggning av mark genom dikning, vattenavledning eller invallning.

Den som vill genomföra ett torrläggningsföretag kan gentemot annan jordägare som har nytta av företaget göra gällande skyldighet att delta i företaget. I detta hänseende stadgas beträffande dikning — vilket stadgande äger motsvarande tillämpning i fråga om vattenavledning och invallning — att om dike som någon vill upptaga är till båtnad jämväl för annans mark, denne är skyldig att taga del i dikningen. Vidare gäller, att all mark, för vilken torrläggningen medför båtnad och vars ägare skola däri taga del, skall utgöra en samfällighet i avseende å företaget. Till grund för kostnadernas fördelning mellan de i samfälligheten delaktiga verkställes en båtnadsberäkning. Som allmän regel gäller nämligen, att delägare i torrläggningssamfällighet är skyldig att taga del i kostnaden för torrläggningen i mån av värdet å den båtnad som därigenom beredes hans mark. Beträffande sjösänkning och in-

vallning stadgas dock, att föreskriften om tvångsdelaktighet icke äger tillämpning med mindre den beräknade båtnaden av företaget med mer än hälften faller å egendom, tillhörig den som sökt företaget eller honom och andra vilka förenat sig med honom därom.

Båtnadsberäkningen är emellertid av betydelse även i vissa andra avseenden. Sålunda gäller i fråga om vattenavledning och invallning att, om för sådant ändamål erfordras att annan tillhörigt strömfall borttages eller dess fallhöjd minskas eller att till men för annans egendom vattenförhållandena ändras i vattendrag, sjö eller annan vattensamling, sådan åtgärd ej är tillåten utan att nyttan därav efter avdrag av kostnaden för dess verkställande finnes överstiga skadan och intrånget å annans egendom.

Båtnadsberäkningen har därjämte enligt nu gällande bestämmelser ett avgörande inflytande på frågan om ett torrlägningsföretag skall anses berättigat till statsunderstöd i form av bidrag från statens avdikningsanslag eller lån från statens avdikningslånefond.

Beträffande det rättsliga förfarandet vid genomförandet av ett dikningsföretag med tvångsdelaktighet gäller, att besked skall på förhand inhämtas huru och under vilka villkor arbetet må göras. I fråga om vattenavlednings- och invallningsföretag skall sådant besked inhämtas även då sannolika skäl föreligga att allmän eller enskild rätt förnärmas eller så snart två eller flera skola med särskilda andelar taga del i företaget. Ansökan om tillstånd till torrlägningsföretag skall ingivas till länsstyrelsen, varefter frågan prövas vid syneförrättning enligt bestämmelserna i 10 kap. Till förrättningsman skall förordnas statens lantbruksingenjör eller annan som förklarats därtill behörig. Sedan alla vid syneförrättningen förefallande frågor blivit utredda, skall utlåtande upprättas angående företaget. I vissa fall skall utlåtandet underställas vattendomstolens prövning. Besvär över utlåtandet anföres hos vattendomstolen.

Vad som vid syneförrättning skall betraktas som båtnad av marks torrläggning bestämmes i 7 kap. 22 § vattenlagen. Med avseende å mark, vars nytta av torrläggning består i höjning av dess alstringsförmåga, d. v. s. mark som torrlägges för jordbruksändamål, skall såsom båtnad (jordförbättring) anses den genom det ökade torrlägningsdjupet åstadkomna eller möjliggjorda höjningen i alstringsförmågan. Med båtnad av marks torrläggning i andra fall förstås den värdeökning marken vinner genom torrläggningen. Enligt 10 kap. 60 § skola synemännen för utrönande av värdet å båtnaden efter undersökning uppskatta marken såväl i dess skick före företaget som ock i det skick, vari den antages komma efter företagets fullbordan.

1942 års torrläggningssakkunniga.

Enligt de sakkunnigas mening borde i vattenlagen införas en bestämmelse att såsom båtnad av torrläggning skulle anses även förbättrade bruksförhållanden, s. k. bruksningsbåtnad.

De sakkunniga ha till utveckling av denna sin mening anfört bland annat följande.

Brukningsbåtnad kan i samband med ett torrlägningsföretag vinnas antingen genom själva torrläggningen eller ock till följd av det särskilda sätt, på vilket denna utföres. Den vanligaste fördelen i brukningshänseende i följd av själva torrläggningen är, att de genom denna förbättrade områdena kunna brukas tillsammans med angränsande högre belägna områden i större skiften, varvid brukning, sådd och skörd kunna ske vid samma tid över hela skiftet. Brukningsbåtnad av detta slag kan uppenbarligen inträda icke endast för markområden som torrläggas utan även för angränsande mindre ägofigurer, om nämligen dessa till läge, storlek eller form äro sådana att de icke lämpa sig för brukning annat än tillsammans med den vattenskadade marken och fördenskill, innan torrlägningsföretaget utföres, icke kunna brukas rationellt.

Under senare år har användandet av täckta avloppsledningar blivit allt vanligare och därmed har ytterligare ett slag av brukningsbåtnad trätt i förgrunden. Sålunda genomföres ofta i samband med torrläggning en sådan rationalisering i brukningshänseende som att förut befintliga öppna avloppsdiken, som delat sönder för enhetlig brukning lämpliga skiften, göras täckta. En likartad brukningsbåtnad är den som vinnes genom att öppna diken flyttas till lämpligare läge och förläggas t. ex. vid sidan av den odlade jorden eller i råskillnad. De nu senast berörda fördelarna i brukningshänseende följa icke av själva torrläggningen som sådan utan vinnas genom att denna utföres på ett särskilt sätt. Understundom kan även brukningsbåtnad av sistnämnda slag uppkomma för mark, som icke vinner torrläggning. Så är fallet om ett öppet dike utan att fördjupas lägges igen till täckt ledning. — — —

Vid avfattningen av vattenlagens stadganden om torrlägningsbåtnad torde endast ha avsetts båtnad av det skadliga vattnets undanskaffande.

Departementschefen.

Föredragande departementschefen, statsrådet Bergquist, har i denna del anfört:

»I likhet med de sakkunniga finner jag den s. k. brukningsbåtnad som kan vinnas genom torrlägningsföretag vara av sådan betydelse att den bör tagas i beaktande vid båtnadsuppskattningen. Jag vill därför förorda, att ett tillägg göres till bestämmelserna om båtnad genom torrlägningsföretag så att dit kommer att räknas, förutom vunnen eller möjliggjord ökning av alstringsförmågan, även förbättrade betingelser för brukning av den mark som torrläggas eller eljest beröres av torrlägningsföretaget. De sakkunnigas uttalanden och förslag taga uteslutande sikte på brukningsbåtnad, som kan uppkomma vid torrläggning för jordbruksändamål. Emellertid torde lagändringen böra givas en mera allmän räckvidd, så att gällande bestämmelser om båtnad genom marks torrläggning bliva tillämpliga även på bruknings- eller motsvarande båtnad, som vinnes vid företag för annat ändamål eller tillskyndas annan jord än sådan som avses för jordbruksdrift. En sådan ändring torde lämpligen böra ske genom att såsom tredje stycke i 7 kap. 22 § upptages föreskrift, att vad i vattenlagen stadgas om båtnad genom marks torrläggning skall äga motsvarande tillämpning med avseende å förbättrade betingelser som vinnas för marks brukning eller användning för annat ändamål. Detta medför till exempel, att i fråga om kloaklednings-

företag skyldighet enligt 8 kap. 19 § att taga del i kostnaderna för företaget kan åläggas ägare av tomtmark på grund av båtnad, som tillskyndas hans mark genom att ett öppet dike ersättes med en täckt kloakledning.

Enligt 3 kap. 6 § och 7 kap. 29 § gäller inskränkning i skyldigheten att taga del i kostnaden för torrlägningsföretag för det fall att båtnad som vinnes genom företaget utgöres av annat än jordförbättring eller värdeökning av tomtmark m. m. Då enhetliga regler i förevarande avseende böra gälla för all till jordbruksdrift avsedd jord, oavsett om båtnaden består i ökad alstringsförmåga eller förbättrade brukningsbetingelser, torde böra uttryckligen föreskrivas, att båtnad i avseende å marks brukning skall anses som jordförbättring.»

2. Skyldighet för flottande att i vissa fall bidra till kostnad för torrlägningsföretag.

Vattenavledning med ändamål att förbättra jords torrläggning verkställs i allmänhet genom att ett förut befintligt vattendrag fördjupas, utvidgas och rätas. Stundom gräves för en bäck eller å en helt ny fåra på sträckor, där den naturliga befinnes alltför krokig eller eljest olämplig att bibehålla. Sålunda vidtagen fördjupning, vidgning eller uträtning kan uppenbarligen i större eller mindre grad underlätta flottning, som bedrives i vattendraget. Ehuru flottled alltså kan vinna båtnad av en vattenavledning, har i vattenlagen icke föreskrivits skyldighet för de flottande att bidra till kostnad för vattenavledning.

Vad angår *vattenregleringsföretag* har däremot i 3 kap. 9 § vattenlagen föreskrivits bidragsskyldighet för åtskilliga utomstående intressen, som av vattenregleringen kunna vinna nytta, bland annat flottningen. Om vattenregleringen blivit utförd och det därefter visas att den länder till nytta för allmän flottled genom att stadigvarande minskning vinnes i kostnaderna för flottningen eller för flottledens underhåll, kunna sålunda de flottande förpliktas att erlägga gottgörelse därför. Denna skall uppgå till så stor del av den på flottleden belöpande nyttan, som svarar mot förhållandet mellan företags anläggningskostnad och båtnaden för regleringsintressenterna. Flottledens bidrag skall av de flottande betalas i den ordning som gäller om allmän flottleds anläggningskostnad.

1942 års *torrläggningssakkunniga* ha anfört, att det syntes uppenbart, att den nuvarande frånvaron av en mot stadgandet om flottandes skyldighet enligt 3 kap. 9 § vattenlagen svarande bestämmelse rörande skyldighet för flottande att i mån av båtnad bidra till kostnader för utförande av vattenavledningsföretag icke kunde anses tillfredsställande. De skäl som låge till grund för flottandes skyldighet att bidra till anläggningskostnad för vattenreglering syntes med samma styrka tala för bidragsskyldighet även i fråga om kostnad för vattenavledning. De sakkunniga ville därför förorda, att sådan skyldighet infördes.

Föredragande departementschefen har beträffande detta avsnitt yttrat:

»Enligt min mening föreligga fullgoda skäl att föreskriva skyldighet för flottande att i mån av båtнад lämna bidrag till kostnad för utfört vattenavlednings- eller invallningsföretag i huvudsaklig överensstämmelse med vad som redan gäller i fråga om flottandes bidragsskyldighet till kostnad för vattenreglering. Härigenom förringas icke möjligheten att före torrlägningsföretagets utförande träffa avtal om de flottandes bidrag. Att helt lita till frivilliga överenskommelser synes däremot icke vara tillfyllest. Tillräcklig anledning att, på sätt svenska flottledsförbundet och Dalelffvarnes flottningsförening ifrågasatt, införa en bestämmelse, enligt vilken jordägare skulle kunna på talan av de flottande förpliktas att delta i kostnaden för allmän flottled, torde icke föreligga.

Bestämmelse om bidragsskyldigheten torde böra intagas i 7 kap. 41 §. Av densamma föranledes en ändring av 11 kap. 17 § 42., varigenom till stämningssmål hänföres talan om bidrag enligt 7 kap. 41 §.»

3. Förfarandet vid förordnande av förrättningsman enligt 10 kap. 32 § vattenlagen.

Enligt 10 kap. 33 § skall ansökan om förordnande för vederbörlig förrättningsman att handlägga syneförrättning för torrläggning av mark ingivas till länsstyrelsen. Underrättelse om förordnandet skall genast tillställas vattenrättsdomaren.

Enligt *torrläggningssakkunnigas* förslag skulle viss ändring vidtagas i den statsunderstödda torrlägningsverksamhetens organisation. Sålunda skulle inrättas lokala nämnder, kallade torrlägningsnämnder, en för varje hushållningssällskaps verksamhetsområde. Nämndernas viktigaste uppgift skulle enligt förslaget vara att bära en väsentlig del av ansvaret för den statliga understödsverksamheten på torrläggningens område samt utöva enhetlig ledning av torrlägningsverksamheten och samordna förrättningsmännens arbete.

De sakkunniga ha i betänkandet uttalat, att torrlägningsnämnd måste för att kunna leda och övervaka torrlägningsverksamheten redan på ett tidigt stadium få kännedom om varje inom dess område förekommande torrlägningsärenden. Detta syntes, då fråga vore om företag som skulle planläggas vid syneförrättning, lämpligast kunna ske genom att ansökan om förordnande av förrättningsman ingåves till nämnden, vilken sedan finge vidarebefordra den till länsstyrelsen.

Föredragande departementschefen har i förevarande hänseende yttrat:

»Föreskrift om att ansökan rörande förordnande för förrättningsman att handlägga syneförrättning i vissa fall skall ingivas till annan myndighet än länsstyrelsen torde böra lämnas i administrativ ordning. Fördens skull vill jag föreslå ett tillägg till 10 kap. 33 §, varigenom Kungl. Maj:t bemyndigas att meddela förordnande härom.

Såsom vattenrättsdomaren vid Västerbygdens vattendomstol anfört torde bestämmelsen i 10 kap. 33 § andra stycket om skyldighet för länsstyrelse att

tillställa vattenrättsdomaren underrättelse om förordnande av förrättningsman kunna upphävas.»

4. Tillgodoseende av fiskets intressen vid planläggande av torrlägningsföretag.

Genom åtskilliga stadganden i vattenlagen har fisket beretts skydd vid sådana ingrepp i vatten som kunna inverka menligt därå. I fråga om vattenavledning och invallning gäller att uppkommande skada å fiske skall tagas i beräkning vid bedömande om företaget skall få komma till stånd. Sålunda är enligt 7 kap. 38 § föreskrivet, att om ändring av vattenförhållandena i vattendrag, sjö eller annan vattensamling föranleder skada å annans fiske, åtgärden ej är tillåten med mindre nyttan därav efter avdrag av kostnaden för dess verkställande överstiger skadan och intrånget å annans egendom. Härvid skall i kostnaden för åtgärden inräknas det belopp, vartill skadan och intrånget å egendom tillhörig den, för vars räkning företaget sker, må skattas.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 september 1944 har *lantbruksstyrelsen* anfört bland annat, att det i praktiken visat sig, att fisket stundom värderats ytterligt lågt, trots att det enligt vederbörande fiskeritjänstemans yttrande varit av ganska stor betydelse. Detsamma gällde de genom företaget på fisket och fiskbeståndet orsakade skadorna. Det syntes mången gång som om fiskeriintendentens yttrande icke tillmättes någon större betydelse. För närvarande vore förrättningsmannen i fråga om i 7 kap. avsedda företag icke skyldig att översända syneutlåtandet till fiskeriintendenten, *lantbruksstyrelsen* eller *kammarkollegiet*. De, som ur det allmännas synpunkt skulle bevaka fiskeintressena, hade därför i regel icke möjlighet att göra detta. Det skulle i hög grad underlätta möjligheten för fiskeriintendenten att hos *kammarkollegiet* göra framställning om anförande av besvär, därest förrättningsmannen vore skyldig att översända utdrag ur syneutlåtandet till vederbörande fiskeriintendent.

1942 års *torrlägnings*sakkunniga ha förklarat sig vilja vitsorda, att möjligheten att i underställningsmål hävda fiskets intressen vid målets behandling i vattendomstolen nu icke vore väl tillgodosedd. Tillfället för fiskeintresset att låta sig företrädas vid domstolen syntes sålunda icke sällan försittas till följd av att vederbörande fiskeritjänsteman icke i tid erhöle kännedom om synemännens utlåtande. För att de berörda olägenheterna skulle undanröjas föreslog de sakkunniga ett tillägg till 10 kap. 74 § vattenlagen.

Föredragande departementschefen har i denna del anfört.

»I likhet med de sakkunniga finner jag det angeläget, att synemännens utlåtande rörande torrlägningsföretag, som anses kunna inverka menligt på fisket, utan dröjsmål bringas till fiskerimyndighets kännedom så att möjlighet icke försittes att bevaka fiskets intressen. Vad nu sagts gäller även vat-

tenregleringsföretag, som handläggas av synemän. I fråga om *förslag* till utlåtande, där sådant avgives, torde den erforderliga lagändringen böra vidtagas genom att i 10 kap. 68 § intages föreskrift, att där fiskeritjänsteman enligt 43 § förordnats att avgiva yttrande angående företaget, avskrift av förslaget skall sändas till honom, om han haft något att erinra med anledning av företaget. Med avseende å själva *utlåtandet* bör i 74 § intagas motsvarande bestämmelse, därvid dock tillika bör föreskrivas, att om ändring ej gjorts i avgivet förslag till utlåtande, endast skall sändas meddelande härom jämte underrättelse angående fullföljd av talan mot förrättningen. Sist angivna begränsning av skyldigheten att översända avskrift av utlåtandet torde böra införas även med avseende på gällande föreskrift i 74 § om underrättelse till fisketillsynsmyndigheten rörande kloakledningsföretag m. m.»

Lagrådet har mot det till lagrådet remitterade förslaget framställt en anmärkning av formell art, som beaktats vid utformningen av det genom propositionen framlagda förslaget.

I 7 kap. vattenlagen meddelas bestämmelser om torrläggning av mark genom dikning, vattenavledning eller invallning. Vid tillämpning av kapitlet har båtnadsbegreppet stor betydelse. Sålunda stadgas beträffande dikning, att om dike som någon vill upptaga är till båtnad jämväl för annans mark, denne är skyldig taga del i dikningen. Detta stadgande äger motsvarande tillämpning i fråga om vattenavledning och invallning. All mark, för vilken torrläggningen medför båtnad och vars ägare skola däri taga del, skall utgöra en samfällighet i avseende å företaget. Delägare i samfälligheten är i regel skyldig att taga del i kostnaden för torrläggningen i mån av värdet å den båtnad, som därigenom beredes hans mark. Båtnadsberäkningen är även av betydelse i vissa fall för avgörande av tillåtligheten av ett ifrågasatt vattenavlednings- eller torrlägningsföretag.

Utskottet.

Vad som skall betraktas som båtnad av marks torrläggning bestämmes i 7 kap. 22 § vattenlagen. Med avseende å mark, vars nytta av torrläggning består i höjning av dess alstringsförmåga, d. v. s. mark som torrläggas för jordbruksändamål, skall såsom båtnad (jordförbättring) anses den genom det ökade torrlägningsdjupet åstadkomna eller möjliggjorda höjningen i alstringsförmågan. Med båtnad av marks torrläggning i andra fall förstås den värdeökning marken vinner genom torrläggningen.

I propositionen föreslås nu sådant tillägg till 7 kap. 22 §, att till båtnad även skall hänföras förmån av förbättrade betingelser för marks brukning eller användning för annat ändamål. Härmed avses exempelvis värdeökning, som vid torrlägningsföretag tillskyndas jämväl sådana förut tillräckligt torrlagda ägofigurer, vilka på grund av läge, storlek eller form måste brukas gemensamt med vattenskadad mark och som på grund därav före torrläggningen av sistnämnda mark icke kunnat giva full avkastning. Värdeökning

av här avsedd art kan även uppkomma genom att förut befintliga öppna avloppsdiken ersättas med täckta avloppsledningar eller flyttas till lämpligare läge till exempel vid sidan av den odlade jorden.

Ehuru ett vattenavlednings- eller invallningsföretag ofta kan medföra avsevärda fördelar för allmän flottled genom att kostnaderna för flottningen eller för flottledens underhåll minskas, finnes för närvarande ingen skyldighet stadgad för de flottande att bidra till kostnaderna för företaget. I propositionen har nu föreslagits ett tillägg till 7 kap. 41 § av innehåll att, därest stadigvarande kostnadsminskning uppstår för flottleden, de flottande må kunna förpliktas att till vattenavlednings- eller invallningsföretaget erlægga en på visst sätt bestämd anpart av det belopp vartill kostnadsminskningen kan skattas.

Beträffande det rättsliga genomförandet av torrlägningsföretag gäller, att i ett flertal fall besked på förhand skall inhämtas, huru och under vilka villkor arbetet må göras. Ansökan om sådant tillstånd skall ingivas till länsstyrelsen, varefter frågan prövas vid syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen. I propositionen nr 122 till innevarande års riksdag angående den statsunderstödda torrlägningsverksamheten har förordats inrättande av lokala nämnder, kallade torrlägningsnämnder, en för varje hushållningssällskaps verksamhetsområde, vilka nämnder skola ha till uppgift att leda och övervaka torrlägningsverksamheten. För att nämnderna skola kunna fullgöra denna uppgift anses det vara av vikt, att de redan på ett tidigt stadium få kännedom om varje förekommande torrlägningsärende. Detta syfte har ansetts kunna uppnås genom att ansökan av nyss omförmäld art skall kunna ingivas även till vederbörande torrlägningsnämnd, som sedan vidarebefordrar ansökningen till länsstyrelsen. Kungl. Maj:t har av anförda skäl i den nu till behandling föreliggande propositionen föreslagit sådan ändring av 10 kap. 33 §, att dylik ansökan skall, därest Konungen så förordnar, ingivas till annan myndighet än länsstyrelsen.

Slutligen ha i propositionen föreslagits vissa ändringar i 10 kap. 68 och 74 §§ för åstadkommande av förbättrat tillgodoseende av fiskets intressen vid planläggande av torrlägnings- och vattenregleringsföretag, som handläggas vid syneförrättning. Ändringarna innebära, att fiskeritjänsteman, som i laga ordning förordnats att avgiva yttrande angående företaget, skall, så framt han haft något att erinra i anledning av företaget, utan dröjsmål erhålla en avskrift av det förslag till utlåtande, som förrättningsmannen i vissa fall har att framlägga, samt att fiskeritjänstemannen under samma förutsättning så snart ske kan och sist inom trettio dagar efter förrättningens avslutande skall tillställas en avskrift av själva utlåtandet eller, om ändring ej gjorts i avgivet förslag, meddelande härom jämte underrättelse angående fullföljd av talan mot förrättningen. Genom de föreslagna ändringarna underlättas möjligheten för vederbörande fiskerimyndighet att bevaka fiskets intressen vid ifrågavarande företag.

Vid sin granskning av det framlagda lagförslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 4 maj 1945.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling ha närvarat

från första kammaren: herrar *Norman*, *Björkman**, *Hage**, *Sten*, *Haliagård*, *Söderkvist**, *Englund* och *Gunnar Andersson**,

från andra kammaren: herrar *Pettersson* i Hällbacken*, *Ryberg*, *Holm**, *Larsson* i Östersund*, *Andersson* i Gisselås, *Andersson* i Alfredshem och *Osterman*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
